

יעקב שרת / איש מאדים

מוטו הייג

במדינה

מישטרה

מכות והצטיינות

שני שוטרים מצטיינים

הואשמו עלידי

עצירים כי היכנס

בבוקר האשים העציר יוסף עס פור את איש המיטרה אברהם סעודאי כי היכה אותו, כדי לסחוט ממנו הודאה באשמה. התובע, אבי רהם לנרשטיין, הכחיש בשם ה" תביעה את הסיפור כולו. באותו ערב זכה השוטר סעודאי ב"פרס השוטר המצטיין" למחוז תל-אביב. אליהו פאפאשווילי, שנאשם ב" שוד חברת דוב, טען אף הוא כי הוכה בידי השוטר ארמנדו מנור, שהוציא ממנו הודאות באשמה ב" ניגוד לרצונו.

בית-המשפט לא קיבל את סיפורו של פאפאשווילי, והרשיע אותו בשוד. השבוע זכה ארמנדו מנור ב"פרס השוטר המצטיין" על שם יונה קוממי. הפרס הוענק לו מטעם עריית רמת-גן.

מישפט

אבקת כביסה וומער

ההרואין בקופסה לא היה

אלא אבקת-כביסה

חוש ההומור המפותח של בוזגלו עלה לו השבוע בששה ימי-מאסר. בוזגלו הרגיש עצמו נרדף על-ידי המיטרה.

בבוקר אחד חמד לו לצון. כאשר ראה את אנשי המיטרה המתכונן גים לערוך חיפוש נוסף בביתו, אלא התעצל. הוא נטל קופסת גפרור רים ריקה, ומילא אותה באבקת כביסה של אמו. שקט ורציני ישב ליד השולחן, לידו היתה מוגחת קופסת הגפרורים.

אנשי המיטרה בלעו את הפת" יין עד סופו. למרות מחאותיו של בוזגלו כי ה"הרואין" בקופסה אינו אלא אבקת-כביסה, לא האמינו ה" בלשים.

הם נטלו בהירות את קופסת ה" גפרורים ושלחוה למעבדת המיט" טרה. אבל הם גם נטלו איתם את בוזגלו עצמו למעצר. בבית-המיט" פט חזר החשוד על טענתו, כי ה" חומר הלבן נמצא בכל בית בישראל, וסיניגורו, מנחם רובינשטיין, אף ביקש לשחררו. בית-המיט"ט הא" ריך את מעצרו ב"6 ימים. רק אחרי שישה ימים, כאשר הגיעה התשובה ממעבדת המיטרה, השתכנעו ה" שוטרים כי נפלו קורבן המהלתה. הם התנחמו שגם המהלת לא צחק.

אצבע אלוהים

החשיש נשר מתחת

לספסל הנאשמים

כאשר התובעת ליה לבאון נזה כמה דקות מטיעוניה בתיק הק"ר דם, נפלו עיניה לפתע על גוש חום, בגודל של אצבע, שהיה מונח על ריצפת אולם המישפט מתחת לספסל הנאשמים.

כתובעת מנוסה, הרגילה בתבי עות בענייני סמים, געור חושה הכלשי של הפרקליטה. היא ניגי שה לדוכן הנאשמים, שהיה ריק באותה עת, בגלל הפסקה ב" מישפט. ונטלה בידה את הגוש המור. היא קירבה אותו לאפה והריחה. לא היה לה כל ספק, כי זהו החיכת חשיש מין משוכח. מכיוון שהדבר התרחש באולם של השופט חיים דבולין, ביקשה להחזיר את החשיש למקומו הק"ר דם. ולחכות בסבלנות כדי לראות לאיזה מבין הנאשמים היה החשיש מיועד. אלא שהשופט לא הסכים לשחק את תפקיד הבלש, וביקש מהתובעת למסור את החשיש ל" אנשי המיטרה.

ובהתייחסות ישראל למקומה באזור, ושינוי זה כרוך במהפך חשיבה חסר תקדים. האם ממשלת פרס — האיש שמאחורי קונספציית דימונה — תחולל שינוי שורשי זה?

ד"ש מדימונה

ועשיתי על מישטרה, אשר הוכתה שכן ושבק / אל מול חריג ישראלי של אהבה, נישוק וחבק:

קצין מישטרה, אשר חושיו כלל לא נרדמו, סר — לתחנת דימונה לוודא היטב מצב מוסר; פתאום חשד, כי איש חש שד, ואז מולו עמד — ותקוף גרוי רשם אז דוח: "לא בא דד בדד!"

סילוואד וכו'

חקרו וגם מצאו. מפני שהיה מה לחקור והיה מה למצוא. ולעיגול התמונה נמצא גם ערבי זקן, שהעיד שהחיפוש שנערך בביתו היה בסדר גמור.

אני נכון להניח, כי החיפוש הבא שיערך בסילוואד, או בכל ישוב ערבי אחר בשטח כבוש על-ידי צה"ל, יהיה כולו על טהרת הבסדר גמור. חיילי המילואים של עם ישראל — אתם יודעים, חיילי המילואים האלה, עם ישראל הזה, כפי שאנו מכירים היטב מן המירפסת של השכנים ומן הכבל של הדורסים המצויים; ו"א חס וחלילה, צה"ל האמיתי, צה"ל בטהרתו הסדירה והקבועה — יתדפקו חרישית על דלתות הכפרים בשעת ערב נוחה, לפני שאפילו הילדים ילכו לישון, ובשפה ספרותית נמלצת יסבירו כי עליהם לחפש תחת המיטות אחרי איש פלסטיני אף, שרצח איש פלסטיני טוב בכפרם. הם ייכנסו פנימה בזהירות, יזיזו כל פריט בעדינות ויחזירוהו חיש למקומו, ואפילו לא יציצו בארנקים. כן, נניח שכל זה יתנהל על מי מנוחות שכאלה.

אז מה? כלום אז הכיבוש לא יהיה כיבוש? כלום אז הנכבש יאהב את הכובש ויצא מכליו לשתף-עימו פעולה? כלום אז יאבד את התכונה האנושית הבסיסית ביותר, החזקה אפילו יותר מן הדת — תחושת ההשתייכות השבטית-לאומית (שימו לב, שהכובש תמיד לאומי; הנכבש — לאומי)? כלום אז יכבד את משתפי-הפעולה עם הגורם הכובש, יהיו סיבות שיתוף זה אשר יהיו? וכלום אז הילדים הקטנים, שיעקבו בעיניים סקרניות גדולות אחרי חיילי צה"ל האדיבים, הפוסעים מעדינות אנה ואנה על קצות בהונותיהם בביתם, ומחפשים משהו באצבעות מיומנות במגירות ובשולחנות ומתחת לכרים ולכסותות — אז הילדים לא ישאלו אחרי-כך את אבא ואת אמא ואת סבא ואת סבתא: מה הם עושים, מה הם רוצים, מה הם חושבים, החיילים הנחמדים האלה שבאו לבקר אותנו פתאום דווקא הערב?

את התשובות שיינתנו לילדים הקטנים, ששיניהם טרם קהו, לא נשמע — כך בכל אופן נדמה לי — בטלוויזיה הישראלית. אבל אני מנחש שחן לא יהיו שונות הרבה מן התשובות ששמעו ילדי סילוואד נוכח החיפוש האלים שבועש של לא מכבר באישון לילה, למרות, כידוע, שאותו חיפוש בוצע לטובתם של בני הכפר, כלומר, למען שלומם והגנתם מפני רוצח או רוצחים שקטלו תושב מקומי באין פוצה פה ומצפץ — ואנו, כמובן, יודעים היטב מה טוב ומה לא טוב לעם הכבוש, אבל זה כבר עניין אחר. פה רציני רק רמז, כי אם בעוד עשרים שנה מישחו ירצח מישחו בסילוואד או מחוצה לה, הוא יבוא מקרב העדים הקטנים של חיפושים, אלמים או אדיבים, היינו הך.

ישראל

הבעיה היהודית

הבעיה הערבית, ואם תרצו הבעיה היהודית — היינו הך — אינה מפנינה באחרונה התפוגגות אלא לחיפך. לי למשל נראה שאנו רחוקים היום מפתרון בעיה זו יותר מתמיד, והדבר מציק לי, מה גם שלפי השגתי הן הנסיבות האובייקטיביות (הדמוגרפיה היהודית מול הדמוגרפיה הערבית בארץ, באזור ובעולם; ירידת העליה עולמית הירידה; המשאבים העומדים לרשות שני הצדדים), והן השגאות שעושה ישראל רק מהריפות אותה.

מה טוב איפוא, שמהלכים בינינו אנשים, שבכיסם פתורות ברורים לבעיה. למשל, הד"ר ישראל אלוד, במאמר בנוי לתלפיות "מי ומה הם ערביי ישראל" (ידיעות אחרונות, 12.8.80), המוכיח כי יש להחיל לאלתר את ריבונות ישראל על השטחים, אומר: "היו הדמונויות לקבוע עובדות פוליטיות ודמוגרפיות בכל מרחבי הארץ עד הירדן". במקום אוטונומיה — "ישראלית" צלח הדוגמת של ערביי יו"ש, לחשונם לערביי הגליל, תוך יהוד יו"ש כיהוד הגליל. אם לא יאלצונו לייחדם כייחוד לוד ורמלה ויפו..."; "יש לנקוט קו ברור ביותר (בי"ש): לסגור את כל האוניברסיטאות, לעודד הגירה, לגרש מתפרעים החל בצמרת וכלה בתלמידים..."

כפתור ופרח! סיפחנו, סרגנו, גירשנו — אבל איך עם ישראל מייחד את יו"ש כמו שהוא מייחד (אוי ואבוי!) את הגליל? מניין לנו מאות אלפי יהודים חדשים, בשעה, לייחד בם? אל דאגה. לבעל-הפתורים שלנו תשובה פסיקה: ".....עליה גדולה, שכל ציונות וכל ישראליות ואף ה ליחודות מחייבת..."

עם ישראל עצר נשימתו עד לבחירת שרה-החוף המיועד בממשלת רונול רגן — והנה סוף-סוף נשם לרווחה ויכול ללכת לישון בשקט. מקורות וחוגים וגורמים ומקורבים למניחה מבשרים לנו, כי אלכסנדר הייג — זה האיש — הוא יידי וישראל.

אדרבה! ואדרבה! מכיוון שמה ישראל זקוקה לו עתה יותר מתמיד הוא יידי ישראל. אבל מצד אחר זה בדיוק הדבר המדאיג — המצב המדיני הטוב הוא כאשר זקוקים לידידות — אתה יותר משאתה זקוק לידידות זולתך, ומבחינה זו לא שפר חלקנו, כמדומה, באלפיים השנים האחרונות, ואפילו הקמת המדינה לא חוללה מהפך גמור. הרגישות לאורחו וריבעו על השליט התורן — הוא טוב ליהודים או רע ליהודים? — כבר השתשה בנוים שלנו עמוק עמוק, ואייאפשר לומר שזוהי הוויה מרנינה.

מה אפשר לעשות? אנחנו עם קטן, וארצנו עניה, ומשימותינו אדירות וחסרות-תקדים. האומנם אנו מסוגלים להפוך את היוצרות הללו עד כדי השתחררות מהנטל האסטרטגי של הזדקקות לחסדי זרים? התשובה שלילית. לעומת זאת, במצבנו הפינתי הזה אנו בהחלט מסוגלים לפתח מנטליות של "אנחנו תמיד בסדר", ואם, בכל זאת, משהו אצלנו אינו כשורה, הרי זה תמיד בגלל גורמים שאינם תלויים בנו כלל — הפריץ, המלך, הנשיא, שרה-החוף, האנשים הזרים הרעים הללו, ואם תרצו, "הנפט". אנחנו גרושים שלא באשמתנו.

חלקם של הגורמים הזרים במישוואת מצבנו הרופף כבודו במקומו מונח, ושאלה גדולה היא עד מה יש בידינו להשפיע עליהם, והאם השפעה מוגזמת מדי אינה כרוכה בהסתכנות של עשייה לרועץ. מה שברי יותר הוא שהטלת האחריות למדוינו השונים על גורמי חוץ כרוכה בסכנה ממשית וחמורה מאוד של פיתוח ביטחון עצמי משחית בצדקתנו האוטוטמטית, של העדר ביקורת עצמית ושל אי-ראיית טעויות ומישגים מהותיים ואקראיים שחלקם במצב החתחתים שלנו אינו קטן ואולי אף גדול מחלקם של כל גורמי העולם-כולו-גדננו.

נחזור נא איפוא אל אליכם, ידידנו-בנפש. לא צריך להיות מקור או גורם או מקורב למינהו, כדי לדעת שהאיש הזה הוא קודם כל יידי בלב ונפש של ארצות-הברית, מעצמה שיש לה יד ורגל במזרח התיכון זה כמה שנים, ואשר אגרה נסיון מוסדי מצטבר בעיסוקיה המגוונים בן הנסיון הזה כה עשיר, עד ששרי-חוץ אמריקאי כגון אלכסנדר הייג מסוגל להגיד לישראלים: יידי יקיריים לי מכל, כידיד אמת אני אומר לכם, שהדבר הטוב שבשילכם הוא לא זה הנראה בעיניכם, אלא זה הנראה בעיני, והגיע עמנו, שתסמכו עלי, ויידכם בלב ונפש!

על כן הבו גודל לניוס האמריקאי, שהצמיח לנו פתאום יידי שכזה בוויינגטון. תארו לעצמכם, שרגן היה ממנה לנו שרי-חוץ שאינו יידי, שהתנ"ך שלו הוא "מיסמך מוסד הובר". ליל מנוחה.

הגרעין והשורש

הגרעינים הללו, אתה פשוט לא מסוגל להפסיק לפצח אותם. מרגע שהתחלת בראשון.

פה, במדור הזה, גופא, כתבתי יותר מפעם אחת, שאחד הדברים — בפירוש אחד, שמוס שיש עוד כמה גורמים מכריעים — הבולמים בעליל הקמת כורים גרעיניים להפקת אנרגיה חשמל בישראל, הוא הסיורב העקרוני והעקשני של ממשלות ישראל לחתום על אמנת אי-הפצת נשק גרעיני. כתבתי, אז מה? אני אנד לכם אז מה: אז לפחות, שכאשר מישחו כותב איזה מאמר בנושא הזה, שלא יתעלם מהנקודה הגרעינית הזאת. ככלות הכל, זו נקודה כל כך קטנה?

לפני ימים ספורים נתקלתי במאמר-מידות, שכותרתו, "היכולה ישראל לבנות בעצמה כורי-כוח גרעיניים?" (מאת אברהם פלג, "מעריב", 12.12.80) וקראתיו ברוב עניין. אבל משהו שם חסר לי, משהו שזיהיתיו חיש מהר: אף מילה על חלקה של המדיניות הישראלית המוצהרת בדחייה הגורלית של הצטרפותה החיונית של ישראל ליצרניות האנרגיה בכוח הגרעין.

חדבר הזה הירגז אותי, מפני שלא די לשכנע את הציבור בצורך להתגבר על משבר הנפט בכוח הגרעין, ובוודאי שאין שחר לדיבורים על או-טו-טו משתנה מדיניות ממשלת רגן בעניין כזה עקרוני כיחס השלילי האמריקאי המסורתי כלפי מדינות שאינן חותמות על האמנה הנ"ל, כשם שאין שחר לדיבורים על האפשרות שקנה תנפק לנו כורים או חקטי-כורים על מנת שנועקו בדרך זו את חחרם האמריקאי. הקנדים לא יעשו בתחום זה דבר נגד ארצות-הברית, מה גם שהם ניכחו בעסקי גרעין בהודו, אם אינו טועה מאוד.

עד כאן פוליטיקה. מעשית אין לי שמץ מושג אם ישראל יכולה לחקם כור גרעיני שלם ומושלם להפקת אנרגיה בכוחות עצמה בלבד. אולי כן ואולי לא. אבל אפילו נניח שכן, ובשום רכיב חיוני לא נחיה תלויים באיש, זה יעלה כסף והרבה כסף, והכסף הזה יצטרך לבוא מבחוץ, והגורמים שיתבקשו להיתן עשויים לשאול: רגע אחד, ועל האמנה היא חתמתם? לא? אז אולי תחכו מה רגע בפרוודור, עד שנרים טלפון להייג ושות', פשוט כדי לחיות בטוחים שזה אור-קיי.

וכל זה בלי לדבר על הגורמים המכריעים הנוספים, כגון מיקום ומיגוון.

כורי-כוח גרעיני, ככל שהוא חשוב וחיוני, איננו איפוא עניין פשוט כפי שעשוי להידמות במבט שטחי ראשון. האמת היא שהקמת מיתקן שכזה טעונה לא רק ידע מדעי, כושר טכנולוגי ושמע משאבים, אלא גם שינוי רבתי בקונספציה מדינית-ביטחונית